

STUDENTEN WEEKBLAD

12^e Jaargang.

No. 10.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.
REDACTEUREN: H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE,
C. A. PIEK, C. TELLEGEN, B. STEPHAN.
VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: L. J. POLDERMAN.

Donderdag

9 Dec. '09.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vòòr Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

Almanak 1910.

De inzenders onder de volgende motto's worden dringend verzocht hun namen zoo spoedig mogelijk aan de Almanak-Redactie bekend te maken:

S. P. Prutser.
Kees. B. E. W. J.
Sura. T₂.

De Almanak-Redactie.

Inhoud.

Spelen, door H. G. N.
Almanak en Apollo, door C. T.
Sint Nicolaas, door J.
Besturen en Verifieeren, door T. Odin.
Debating, door F. J. Kubatz.
Schaakwedstrijd, door Van Aalst.
Corpsvergaderingen.
Avond, door B.
Samenlevingsleer. 2e voordracht.
Boekbespreking. — Studentenhaver, door B. S. Plane Vir, door J.
" Ontvangen boeken.
Berichten en mededeelingen.
Bibliotheek der S. P. — Nieuw aangeschafte boeken.
Agenda.

Spelen.

Aan het stuk van B. S. in het vorige Studenten-Weekblad over dit onderwerp, zou ik gaarne nog iets willen toevoegen. Hoewel ik het in hoofdzaak met B. S. eens ben, meen ik te moeten wijzen op een pertinente onjuistheid, die in genoemd artikel voorkomt, nl. dat er tegenwoordig op de Sociëteit Phoenix niet meer zou worden gespeeld. Al wordt er misschien betrekkelijk weinig gespeeld, het baccarat is toch zeker niet verdwenen uit onze Sociëteit. In verband hiermee zou ik het kroegbestuur echter nog één vraag willen stellen:

Of het begrijpt waarom intertijd het spelen op de Sociëteit is tegengegaan door het verbod van spelen met geld op tafel, en of de leden van het bestuur er wel van doordrongen zijn, dat zij nooit zich met dit spel mogen inlaten, wil zij het vertrouwen niet verliezen van verreweg de grote meerderheid der kroegleden, die sterk tegen het spelen op de Sociëteit gekant is.

H. G. N.

Almanak en Apollo.

Beiden vieren een lustrum, de Almanak verschijnt voor den zestigsten maal, Apollo bestaat zestig jaar.

Zestig Almanak-redacties hebben reeds hun litterairische krachten aan 't Corps gewijd, zestig jaar lang reeds hebben vele leden van ons Delftsch Studentencorps hun muzikale talenten in Apollo getoond.

Staat eens een oogenblik stil, gij, hardloopers naar uw ingenieurs-examen, keer u om en aanschouw dit stuk geschiedenis. Besef deze schoone gelegenheid tot feestvieren, bovenal, nu spoedig de Kerstvacantie u allen naar den huiselijken haard zal terug zenden. Leef nog een week uw vrijheid uit, voor ge uw plaats thuis bij de groote kachel gaat innemen.

Maandagavond is Apollo-, Vrijdagavond Almanakkroegjool. Op beiden zal het wemelen van reunisten, op de laatste zullen zelfs professoren onze gasten zijn.

Op beiden zult U de woorden door deze personen gesproken met belangstelling aanhooren.

Maar loopt dan niet weg, wanneer gij in uwe wanhopige pogingen om toch vooral stil en beleefd te zijn, zijt gebleven tot de laatste officieele spreker zijn laatst officieele woord heeft uitgesproken. „Blijf” zeg ik U „en maak het lang”.

Dat onze vogel Phoenix in den vroegen Zaterdagmorgen getuige zij van vele vrienden, die onder zijn vleugels elkander een laatst vaarwel toeroepen: „Tot in 1910”.

C. T.

Sint Nicolaas.

Ze hebben gedaverd van de zang en de lach en van de juichkreten van de vroolijke bende die saamgestroomd was uit alle straatjes en steegjes van Delft. En deze zal niet nagelaten hebben, al was 't misschien voor een kort oogenblik, een ontroering te hebben verwekt in de harten diergenen die er tegenwoordig waren op het feest, aangeboden door de studenten aan de Delftsche volksjeugd.

't Zijn er nooit heel veel die blijven zoo'n Zaterdag, toch gaan allen er altijd met zoo'n voldaan gevoel vandaan. Is 't misschien omdat het een feest is zoo geheel buiten al onze gewone feesten, is 't omdat men weet te zijn omringd door kinderen die met eerbied opzien tegen ouderen, of is 't wellicht om de vreugde stralend op de kindergezigtjes, terwijl wij weten dat die gezigtjes zoo weinig nu en ook in de toekomst mooi zullen zijn om de vreugde die er als het schoonste sieraad op is getooverd. Wat een prettig idee die kleinen eens te laten smaken dat weeldegevoel van „als je 't lekker vindt mag je nog wel wat hebben”, een gevoel waar wij zoo aan gewoon zijn, dat wij het dikwerf niet eens waardeeren, en toch is 't een vreugde voor ons om de kleinen een kopje chocolade aan te bieden en dat slechts om de wetenschap die kinderen iets buitengewoons te hebben gegeven. Je hadt ze moeten zien die opgewonden uitdrukking op die gezigtjes als bij het naar huis gaan een cadeautje hun werd meegegeven, een heel eenvoudig, maar kostbaar in hun oogen. En om halfnegen zoowat waren de kinderen weg, en haaste een ieder zich weg te komen uit de zalen, om frisscher atmosfeer te zoeken. En jammer want in die atmosfeer gingen zooveel honderden onschuldige en mooie eenvoudige gedachtejes van vreugde van tevredenheid, er zullen er van dankbaarheid zijn geweest. En als dan alles open is gezet, als de schoonmaak een aanvang neemt en langzamerhand de Phoenix zijn

gewoon aanzien herkrijgt, dan zijn al die gedachten gegaan in 't vrije, maar vergaan zullen zij niet, zij blijven bestaan als een onvergankelijke bloementros in het grilligste bouquet van ons studentenleven.

J.

Besturen en verifieeren.

Niet alle begeerten van ons menschenkinderen worden steeds vervuld en zoo ontbreekt er ook wel eens wat aan den vurigen wensch naar opgewekt vereenigingsleven.

Indien men ernstig naar zulke opwekking streeft, en zulks niet slechts als louwe leus tot betoon van ontevredenheid gebruikt, dan moet men beginnen met de vereeniging te kennen wat hare bestaansvoorwaarden, hare middelen en de krachten harer leden betreft; men moet weten wat de vereeniging op een bepaald oogenblik bereiken kan. Het is de taak van bestuurders hiertoe zoo volledig mogelijk gegevens te verschaffen; en aan den anderen kant moeten de leden der vereeniging dezulken met klem éischen. Bestuurders moeten voortdurend rekenschap van hun handelen geven en kritiek vragen.

Het is verkeerd, wanneer eene stem uit de vergadering gesmoord wordt door de verklaring, dat de woordvoerder de noodige gegevens tot juist oordeelen mist (zooals wel gebeurd is) en dat daarom het bestuur vertrouwd moet worden; want het bestuur heeft immers met zulke uitspraak zichzelf beschuldigd van onvoldoende gegevens te hebben verschaft.

De bestuurders zijn verplicht initiatief te prikkelen en aan te moedigen, alles te doen om meelevens der leden in hunne vereeniging te bevorderen.

Er zullen toch altijd menschen blijven, die geen belang stellen; dat is niet erg; meerdere goede krachten zullen zich de zaken aantrekken. Het aantal van hen, dat de gebeurtenissen volgt is grooter, dan misschien menig bestuurder vermoedt en bedriegen feiten mij niet, dan is dat aantal sterk groeiende. Laten bestuurders de gelegenheid gebruiken om dien groei krachtig te bevorderen.

Vóór het uitkomen der verificatie-verslagen hadden de corpsleden zeer weinig inzicht in het beheer der gelden, wat een fout is gebleken. De bedoeling dier verslagen was o. a. gegevens te verschaffen — met, zoo noodig, een toelichtend woord van verificateurs — waaruit de corpsleden zelf hunne gevolgtrekkingen konden maken. Thans voldoen niet alle verslagen aan dezen eisch, bijv. het kroegverslag niet.

Zeer weinigen hebben eenig inzicht in het beheer van de kroeg, bijv. wat betreft de verhouding van bestuur en directeur tot de leveranciers. Men kan niet beoordeelen of de inkoop doelmatig geschiedt. De balans met winst- en verlies-rekening moet worden opgelegd, zooals in 1906.

Ik pleit dus voor aankweeken van meer belangstelling door het verschaffen van meer gegevens.

De omstandigheden maken, dat iemand over het algemeen slechts kort, gemiddeld een jaar, eene bestuursfunctie bekleedt; een tijdsverloop dikwijls juist voldoende om zich in de zaken in te werken; als eereid kan hij dan waardevolle adviezen geven. Maar was hem de mogelijkheid geopend reeds voor zijn bestuurscandidatuur eenig inzicht te hebben; was hij niet geheel afhankelijk van de voorlichting der reeds in functie zijnde bestuursleden en eere-leden, dan zou hij terstond bij zijn optreden meer eigen inzicht kunnen doen gelden, wat zeker een gezonder toestand is.

Deelen velen in de belangen der vereeniging en doen zij zich ook gelden, dan wordt de kans minder groot, dat zij, die hart en bekwamen hebben voor de leiding der vereeniging, buitengesloten worden en de plaats, waarop zij recht hebben, ingenomen wordt door minder geschikten, die door genoegelijkheid of zekere oppervlakkige levensgenieting geschikt middel zijn om de sfeer van plakkende oud-bestuurders te veraangemen.

Omdat de verificatie-verslagen zoo'n machtig middel zijn om belangstelling en opgewekt vereenigingsleven te bevorderen, wijd ik aan deze nog een enkel woord.

De zorgelijke toestand onzer vereenigingsgeldmiddelen gaf de corpsvergadering van 9 Mei 1905 aanleiding tot het instellen van jaarlijksche verificatie-verslagen, die vereenigd in eenen bundel aan alle corpsleden zouden worden rondgezonden.

Was vóór hem het denkbeeld misschien al geopperd, Telders pakte de zaak met kracht aan en wist de corps-

vergadering van de noodzakelijkheid der wetsaanvulling in dezen te overtuigen.

Zijn opvolger had geen onbepakt vertrouwen in de goede resultaten, maar wilde de doelmatigheid beproeven door de artikelen met kracht door te voeren, waartoe hij dan ook verplicht was. En zoo verscheen in 1906 de eerste bundel.

De belangrijke verbeteringen sindsdien in menig beheer; de belangstelling in die verslagen, die steeds groeide; en de toewijding van penningmeesters en verificateurs om naar verbetering te trachten, die vrij algemeen is thans, zijn sprekende bewijzen, dat Telders' inzicht bij het bepleiten der wetsartikelen juist was.

Laten de vereenigingen, waar nog niet met voldoende kracht aan verbetering gewerkt werd toch beseffen, dat opgewekt vereenigingsleven voor haar op den duur onmogelijk is, wanneer zij met hare gelden in de knel zitten. Die vereenigingen zijn toch ook thans zelf sprekend bewijs voor deze stelling.

Zij moeten zorgen volgens een doordacht systeem binnen een zoo beperkt mogelijk aantal jaren hun tekort te hebben aangevuld, zonder op de tegenwoordige leden te zware lasten te leggen.

Indien een gezelschap van een 30-tal leden en f 6,— contributie door doelmatig beheer binnen enkele jaren een tekort van f 900 weet aan te vullen en toch hare werkzaamheden geregeld voortzet, dan moeten groote vereenigingen hierin toch een aanmoedigend en prikkelend voorbeeld zien om ook hunne geldelijke zaken spoedig in het reine te brengen.

Toen iemand mij raadde eenige jaren geleden om te bewerken, dat ook niet-corpsleden lid zouden worden van het Civiel- en Bouwkundig Leesgezelschap, omdat het anders er nóóit weer bovenop zou komen; antwoordde ik, dat hiervan nooit sprake kon zijn, vóór dat het tekort geheel aangevuld was; omdat wat corpsleden veronachtzaamden door corpsleden weer zou worden goed gemaakt. — En thans zou ik gaarne mijnen raadsman toonen, dat ik gelijk heb gehad.

Onze corpsvereenigingen hebben allen reden van bestaan, hun streven is niet uit den tijd. Kan ééne zich niet bedruipen, dan wijst dit op verkeerd beleid. Laat zij meer met eigen krachten werken en minder steunen op dure specialiteiten.

Een verificatie-verslag staat niet op zichzelf; maar is schakel in eene lange keten. Voor goed overzicht van het beheer in opvolgende jaren is wenschelijk, dat het verslag loopt over een bepaald, steeds hetzelfde tijdperk en aangewezen is dan in het algemeen het corpsjaar (1 Oct.—30 Sept). In verband hiermee zou ook zeer aanbevelenswaardig zijn als penningmeesters hunne boeken steeds op 30 Sept. afsloten; dit werkt verificatie spoedig na 1 Oct. in de hand en vergemakkelijkt haar.

Men kan leveranciers verzoeken hunne rekeningen voor 1 October in te zenden en mocht eene rekening toch later inkomen, dan kan daarom toch haar bedrag wel als schuld op 30 September worden geboekt. Is haar bedrag niet bekend, dan moet men het schatten en als zoodanig op de balans brengen; een volgend verslag zal dan uitmaken of de schatting juist is geweest.

Een verificatie-verslag moet verband houden met zijne voorgangers, dus moet een verificateur zich van den inhoud van vorige verslagen op de hoogte stellen.

Verificateurs moeten aandringen op eenvoud in de boekhouding en waarschuwen tegen ondoelmatige exploitatie van burgerschoolekennis, wat betreft boekhouden.

Nog eene enkele beschouwing betreffende het Kroegverslag, het Eerste-jaarsverslag en Senaatsbemoeiing in zake verificatie en dan nog een staartje, dat naar ik hoop nog lezers zal vinden.

Kroegverslag. Het groote belang van bekendheid der balans van de kroeg met verlies- en winstrekening bleek terstond; een buitenstaander wees er op dat het cijfer voor belastingen op de balans van 31 December 1905, toen opgenomen in het verificatieverslag, hem te hoog toescheen. Nader onderzoek bracht aan het licht, dat jaarlijks f 1200 te veel aan belasting betaald werd.

Wat den kroegbestuursleden ontgaat ziet een ander. Het is van belang, dat elk kroeglid zijne eigen gevolgtrekkingen uit de balans kan maken. Enkele opmerkingen over zalen en inventaris en eene verdediging van een tekort door verificateurs zijn niet voldoende gegevens. Zeer hoop ik, dat de verificateurs in het komende verslag weer de volledige balans met winst- en verliesrekening zullen opnemen, zooals

hunne voorgangers Verloren van Themaat, Hepner en Brinkhorst indertijd deden, en dat ook het tegenwoordige kroegbestuur dit in de hand zal werken. Nooit hoorde ik gegronde bezwaren tegen deze opname noemen. Zelfs zou ik wenschelijk achten alsnog de balansen over de vorige jaren ook bekend te maken. Uit het vergelijken van opvolgende balansen kunnen belangrijke gevolgtrekkingen gemaakt worden.

Eerste-jaarsverslag. Waarom is de goede gewoonte van het opnemen van dit verslag in den laatsten bundel versloft?

De uitgaven van het eerste jaar, gedekt door hoofdelijke omslagen, loopt over duizenden. Moeten die niet verantwoord? De penningmeester 1906-'07 was erop gesteld zich te verantwoorden, vooral aan zijne jaargenooten. Zijne rekening en verantwoording werd later rondgezonden omdat de verificatieverslagen toen reeds gedrukt waren. Missen zijne opvolgers dit juiste gevoel?

Senaatsbemoeiing. Verificatieverslagen zullen jaarlijks uitkomen „al of niet voorzien met een inleidend woord van den Senaat” zegt de corpswet. De Senaat heeft dus eenige moreele verantwoordelijkheid. En het zal zeker door penningmeesters en verificateurs gewaardeerd worden, indien de Senaat overleg plegen wil omtrent de beste middelen om binnen zoo kort mogelijken tijd geldelijk zwakke vereenigingen er bovenop te brengen!

Staartje. Waar het blijkt dat het instituut van eereleden eene geweldige rem kan zijn voor den goeden voortgang van zaken en soms zelfs initiatief uit het midden der leden in kiem kan smoren, meen ik als richting van ontwikkeling van onze maatschappij thans te moeten aanwijzen:

Het scheppen van de mogelijkheid voor elk belangstellend lid, die hart voor de zaken heeft om zich beter ervan op de hoogte te stellen en meer invloed te doen gelden; het besef bij bestuurderen levendig te doen worden, dat maatstaf voor hunne geschiktheid in de eerste plaats is, hetgeen zij trekken uit de krachten der leden. —

In elke vereeniging zitten wel meerdere goede krachten, meer dan alle in het bestuur opgenomen kunnen worden, als men ze maar wil en weet te gebruiken.

Telders en eenige anderen uit zijne omgeving wisten indertijd eene vrijwel absolute onverschilligheid onder de corpsleden en ook onder studenten buiten het corps, door schrijven in het S.-W., tot een wel geringe, maar toch bruikbare belangstelling op te voeren. De eerste Centrale Commissie putte er haar kracht uit.

Ondanks sterken groei der belangstelling hebben latere bestuurderen hiervan weinig voordeel weten te trekken. Men moet meeleven van leden, niet-bestuurderen in de hand werken, initiatief hunnerzijds aanmoedigen; in plaats van het te vreezen en te smoren.

Hoe komt het, dat enkele menschen, bijv. Napoleon, zooveel konden tot stand brengen? Niet doordat zoo iemand alle werk zelf deed, elke wet zelf maakte; maar doordat hij inspireerend element was; doordat hij goede krachten en goede gedachten wist te waardeeren en ze tot hun recht bracht. Er werd met enthousiasme, met hart en ziel gewerkt, wanneer het voor „Napoleon!” was.

Tegenwoordige bestuurderen begrijpen dit wel eens slecht! Zij begrijpen ook slecht, dat het eene vereeniging schaadt, wanneer haar bestuur de wet minacht en het met besluiten en toezeggingen aan haar ledenvergadering niet te nauw neemt. Senaatsverkiezing moet in October plaats hebben! Waarom maakt de senaat de haar toegezonden voorstellen tot wetswijziging niet bekend? Wat doet ze er toch voor geheimzinnigs mee??

Het is voor een groot deel de schuld der leden zelf, indien eene vereeniging inslaapt. Zij moeten zich doen gelden, desnoods het bestuur tot het nemen van initiatief dwingen. Blind vertrouwen is eene slechte verontschuldiging, wanneer men in het ootje genomen is.

T.

Odin.

Donderdag 2 December vierde de vereeniging Odin haar winterfeest, dat werkelijk uitstekend geslaagd mag heeten. 't Programma toonde ons dat hard gewerkt moest zijn, anders zou een dergelijk resultaat waarschijnlijk niet zijn bereikt. Ook het bal na afloop had een gezellig verloop. Wij wenschen het bestuur geluk met de afloop van dit feest en juichen het zeer toe dat de Odinuitvoeringen de

laatste jaren weer gegeven zijn en hopen dat dit in het vervolg zoo blijven moge. Niet alleen uit een gezelligheids-oogpunt, maar ook als beleefdheid tegenover de Delftsche Burgerij, waaraan wij zooveel verschuldigd zijn, hebben deze avonden alle recht van bestaan.

Debating.

Er zal een Debating-avond gehouden worden van het roemruchtige Delftsch Studenten Corps.

Ik weet wel wie dan komen zullen.

Daar zal zijn Zijne Dikheid, de luie stoel, die glimt van de vele woorden, die langs zijn gladde huid glijden; Zijne Stijfheid, de hooge zetel, die met staal gezicht blijft luisteren; daar zullen een paar sofa's zijn en een heele menigte stoelen.

Dat wordt een genoegelijke avond.

Jan, draai de lampen maar uit.

* * *

O, slijpplanken, waarop geen mes gescherpt kan worden, verlichte Delftsche studenten, uw roem is tanende.

F. J. KUBATZ.

Schaakwedstrijd.

De uitslag der Vrijdag j.l. gehouden eerste ronde van den winterwedstrijd is als volgt:

Kubatz—van Aalst	1—0.
Westrienen—Zwager	1—0.
Cool—Oostduin	1—0.
Mijnlieff—de Brauw	0—1.
v. d. Bergh—Mijnlieff	0—1.
Spengler—Ruys	1—0.
Foest—Jagerink	0—1.

De eerstgenoemde spelers speelden met wit.

Op Vrijdag 10 December zullen tegen elkaar spelen de Heeren:

Schijfsma—Bleeker,
Jagerink—Sprenger,
v. Gennep—Hinse,
Hauber—Piek,
Heemskerk v. B.—Elfrink,
Schwarz—Spengler,
de Brauw—v. d. Bergh,
Mijnlieff—Korteweg,
Macdonald—Cool,
Willink—Overduyn,
van Aalst—Schouten,
Kubatz—Westrienen,

waarbij de eerstgenoemde spelers met wit spelen.

Dringend wordt den spelers verzocht bij verhindering vooral tijdig kennis te geven aan ondergeteekende.

VAN AALST.

Corpsvergaderingen.

CORPSVERGADERING VAN 2 DEC. 1909.

In zaal 43 der T. H. wordt te 5 uur deze vergadering door den president van den Senaat, de Heer Van Nievelt, geopend. Aanwezig ongeveer 15 leden. Aan de orde is het vaststellen van den laatsten termijn der Hoofdelijke Omslag. De Heer Eggink meent, dat het wenschelijk zijn zou voor de vaststelling hiervan het rapport van de Verificatie-Commissie af te wachten. De Heer Van Leeuwen zegt, dat de Verificatie-Commissie daar is om te controleeren en niet om het nog aanwezige tekort vast te stellen. Hierop wordt de laatste termijn op f 6,75 bepaald. Vervolgens wordt de subsidie aan de vereeniging „Delfia”, die telken jare opnieuw moest worden aangevraagd, blijvend gemaakt. Bij de rondvraag neemt de Heer Prins Visser het woord en deelt mede, dat hij van plan was de Senaat eenige vragen te stellen naar aanleiding van den afgelopen groentijd, doch dit met 't oog op de weinig bezochte vergadering tot de volgende week zou willen uitstellen. Hetgeen geschiedt.

[De Heer Prins Visser is nu aan het woord op de a. s. Corpsvergadering te houden Vrijdag 10 December 1909 te 2 $\frac{1}{2}$ uur in zaal 43 der T. H.] De vergadering wordt hierop gesloten.

CORPSVERGADERING VAN 8 DEC. 1909.

In zaal 43 der T. H. wordt te 4 uur deze vergadering door den president van den Senaat, den Heer van Nievelt, geopend. Aanwezig ongeveer 30 leden. Aan de orde is het Corpsverslag. Daar niemand voorlezing van 't geheele verslag wenscht, wordt besloten alleen de aangebrachte veranderingen voor te lezen. Tijdens de voorlezing gaat plotseling het licht uit, de vergadering wordt geschorst en weder heropend in zaal 32. Eén oogenblik huiveren we: hier is een groot jaar geleden tot den Hoofdelijken omslag besloten.

Vervolgens ontspint zich eenig debat over alsnog aan te brengen wijzigingen, en wel voornamelijk over de passage over het spelen. Besloten wordt deze passage niet te bekorten, doch slechts een verandering aan te brengen, zoodat duidelijker blijkt dat deze groep menschen nog klein is. Het corpsverslag wordt daarna aangenomen met 19 voor, 8 blanco en 1 tegen.

Onderwijl had de Heer Tellegen de volgende motie voorgesteld:

De Corpsvergadering van 9 Dec. 1909, betreurende dat door omstandigheden 't Corpsverslag eerst heden in behandeling kan komen, terwijl toch de Wet voorschrijft, dat dit reeds voor 20 October bij den Senaat moet worden ingezonden, spreekt de wensch uit, dat in 't vervolg ook volgens de Wet gehandeld zal worden.

In zijne toelichting zegt de Heer Tellegen, dat wij voor de onmogelijkheid staan in 't verslag ingrijpende wijzigingen aan te brengen en dat wij genoodzaakt zijn, wanneer zoo dadelijk het verslag in zijn geheel in stemming gebracht zal worden, het ook goed te keuren. Met deze motie wordt evenwel geen afkeuring uitgesproken over het beleid van den Senaat of den Secretaris der Redactie, waarom ook de woorden „betreurende, dat door omstandigheden” zijn ingelascht.

Toch meent spreker, dat de Corpsvergadering een dergelijke belangrijke afwijking van de wet niet mag laten voorbijgaan en dat bovendien deze motie onder de oogen zal komen van hem, die geroepen zal worden het volgend jaar 't Corpsverslag te schrijven, en aldus zijn goeden invloed niet kan missen. De motie wordt daarop met algemeene stemmen aangenomen. Vervolgens wordt de vergadering gesloten.

Avond.

Van verren toren komt het avondkleppen
In zilvren tonen over 't eenzaam land,
Wijl de' Westerkimme staat in rooden brand,
Nog enklen moe zich naar hun hoeve reppen.

Dan ik ongloov'ge vouw de handen samen,
Buig diep het hoofd in zachten deemoed neer
En luister roerloos Wacht het luist'rend weer,
Doch alom zwijgt één wijd en machtig amen.

B.

ADVERTENTIE.

Begin Januari gelegenheid voor
nette KOFFIE-TAFELS,
à f 0,30 per Couvert.

Adres: Mej. DE GROOT, Verversdijk 43.

Dinsdag 14 December, 's avonds 8 uur
in de WAALSCHER KERK,

LEZING

door **Dr. A. H. DE HARTOG** van Heemstede,
bekend door zijne filosofische en theologische geschriften.

Onderwerp: „**HET WERELDDOEL**”.

Kaarten à f 0,25 en f 0,50 bij den Boekhandel en aan den ingang.

In den Boekhandel **J. WALTMAN Jr.**,
Binnenwatersloot 33-35,

is voorhanden:

Voetbal Jaarboekje

(12e JAARGANG.)

uitgegeven door den Nederlandschen
Voetbalbond.

PRIJS / 0,50.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

COPIEER-INRICHTING,
— speciaal voor Dictaten, —
VINKENSTEIJNSTRAAT 84, bij de Beeklaan,
— DEN HAAG. —

Ondergeteekende, 22 jaren te Leiden voor H.H. Studenten werkzaam geweest, **beveelt zich beleefd aan.**
Bewijzen van net en accuraat werk voorhanden.

F. H. NOORDRAVEN.

Kalenders voor 1910.

BECHT'S MAANDEL. SCHEURKALENDER . . .	f 0,60
„ WEKELIJKSCHE „ . . .	„ 0,60
SPORTKALENDER	„ 0,75
VEEN'S VLOEIMAP EN KALENDER	„ 1,50
WERELD-BIBLIOTHEEK-KALENDER	„ 0,90
SPEMANN'S KUNSTKALENDER	„ 1,30
MEIJERS GEOGRAPHISCHE KALENDER	„ 1,30
NEDERLANDSCHE KUNSTKALENDER	„ 1,75
SPEMANN'S ALPEN KALENDER	„ 1,30
STEINLEN KALENDER	„ 0,90
WERELD KALENDER (eeuwigdurende)	„ 1,75

Voorradig in den Boekhandel
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

C. MENSERT Pzn.

Gasfitter en Loodgieter.

OUDE DELFT 146.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 10 DECEMBER 1909. No. 10.

Samenlevingsleer.

2e Voordracht. DE WETTEN DER STOFFELIJKE ONTWIKKELING.

„De rastheoretische methode zoekt de maatschappelijke organisatie als een functie van het ras te begrijpen daar de hoogte van het maatschappelijke leven afhangt van de psychophysische energie der soort. Dit is een wet die de geheele dierenwereld beheerscht. Ook de rassen van het menselijk geslacht hebben een verschillend hooge aanleg tot staatsvorming getoond, en als een staat uit vele rassen is samengesteld, heeft steeds één ras de leiding gehad.” Aldus Woltmanns formulering van zijn ras theoretische methode (Polit. Anthropol. Revue 1906, Bd. V. 265).

Deze methode voegt dus de sociologie samen met de phylogenetische ontwikkelingsmechanica tot één wetenschap, van de historische machten of groeikrachten van de „Levensboom” op onze aarde. (1)

Het spreekt vanzelf dat deze ontwikkelingsgeschiedenis van het leven op aarde niet gescheiden kan worden van de ontwikkeling van de aarde zelf, de „omgeving”, het „gebied van het geschieden”, de „natuurlijke woning” der levende wezens.

Want ten eerste is de stof, waaruit de levende wezens zijn opgebouwd opgenomen uit de omgeving, ten tweede worden de levensprocessen zelf door de omgeving (temperatuur, vochtigheid, zuurstofgehalte, licht enz.) bepaald en ten derde is er een diepere magnetische samenhang tussen beide, zoodat de phylogenetische ontwikkelingsmechanica weer aansluit aan de ontwikkelingsgeschiedenis der materie zelf.

Wij moeten dus één continuproces leeren zien dat eerst de aarde, dan de planten en dieren, eindelijk de mensch deed ontstaan. „Evenals het jonge dier zich ontwikkelt in de baarmoeder, zoo kiemt de aarde in de algemeene Ether, de baarmoeder van het Heelal. Deze kosmische kinderen zijn als hun dwergbewoners eerst kleine kernen, die aangroeien en moeders worden op hun beurt, en natuurstoffen, planten, dieren en menschen doen ontstaan. Van het middenpunt naar de omtrek, van het onmerkbaar bolletje tot de uiterst begrijpbare grenzen van de Kosmos, schetsten deze glorievolle denkers, de occultisten, kring na kring, elkaar omvattende en omvat wordende in eindeloze uitbreiding. Zoo ontwikkelt zich het embryo in zijn voorgeboortelijk bestaan, het individu in zijn familie, de familie in de staat, de staat in de menschheid, de aarde in ons stelsel, dit stelsel in zijn centraal heelal, dit heelal in de kosmos; en de kosmos in de Eene Oorzaak, de grenzeloze en eindeloze” (2) (H. P. Blavatsky. Isis ontsluit I. p.p. 388-390, Eng. ed.).

Hoe de aardekiem tot vorm kwam, stelde en vervolgens tot een veelheid van levende wezens zich uitzaaide in die zelf geschapen omgeving is in speciale werken na te lezen (o. a. Ratzel, Anthropogeographie, Walther, Geschichte der Erde und des Lebens, Haeckel, Natürliche Schöpfungsgeschichte, H. P. Blavatsky, Secret Doctrine, enz.)

Wat *methodologisch* van betekenis is, is de continuïteit van het proces dat leven en „levenloos” vereenigt, en dat de Aardekiem (de z. g. Logos der Aarde bij de theosofen) tevens de oerkiem is ook van alle „levende wezens”, op de aarde.

Deze eenheid van oorsprong differentieert zich tot verschillende verwantschapsgraden die de theosofie (zie o. a. Steiner Theosophie) groepzielen (3) noemt, die dus allen als één continu systeem uit de Aardekiem zijn voortgekomen, met en door de ontwikkeling daarvan tot vorm.

Zonder deze theosofische leer van een spontane groeikracht der aardekiem (het oerkiemplasma) die met de vormontwikkeling der materie wordt ingesponnen in een weefsel van onderlinge afhankelijkheid der ontstane vormen van „stof en kracht” of „verschijnselen” is het ontstaan der energieën (warmte, electriciteit enz.) niet te

1) Deze methodologische samenhang verklaart de belangstelling van Marxisten voor „Darwin”.

2) Analoog hieraan is de opvatting van het levende wezen op zich zelf als een hiërarchie van deelsystemen van hoogere en lagere orde (zie Heidenhain, Plasma und Zelle, p. 82, v.v. 1907.)

3) Dit is het kiemplasma van Weissmann, afgescheiden van zijn „stoffelijke dragers” de chromosomen der celkern.

begrijpen. De tegenwoordige natuurwetenschap beantwoordt deze „laatste vragen” van oorsprong en einddoel, van het *waaruit* en het *waartoe* de verschijnselen zich ontwikkelen, niet, zij onderzoekt alleen het *waardoor* en is dus slechts een element in de haar omvattende theosofie en dus incompetent om het geheel, waarvan zij slechts een deel is, n.l. het onderzoek der *instrumentaliteit* der ontwikkeling, te beoordeelen.

De „verklaring” van deze oergroeikracht is de dialectische ontwikkeling van deze eerste „sociologische” categorie uit de voorafgaande biologische categorieën. *De samenhang der categorieën of grondgedachten der werkelijkheid is het hoogste verklaringsbeginsel*, waaraan alle andere wetenschappelijke verklaringen hun overtuigingskracht ontleenen, zoodat de leer dezer grondgedachte tot methodologie der ervaringswetenschappen wordt, die sub specie aeternitatis, d. w. z. in de vorm der grondgedachten, de veelheid der tijdelijk ruimtelijk en oorzakelijk bepaalde verschijnselen ordenen, wat men dan „begrijpen” of „verklaren” noemt.

Nu kan men in dit eerste lichaam van wordingen of verschijnselen drie historische machten onderscheiden, die in hun openbaring elkaar opvolgen, zooals het geheele systeem van z. g. historische machten in tijd op elkaar volgt.

De eerste „historische macht” of „ontwikkelingstendenz” is bovengenoemde groeikracht van de aardekiem, die tot vorm wordt, die „verschijnt”, tot „verschijnsel” en waarneembaarheid . . . sterft, want *naarmate de „aangepaste” vorm bereikt wordt, naar die mate neemt de groeikracht af*, de aarde wordt „oud”, gaat over in een relatieve Dauerzustand, krijgt vaste structuren, die mechanisch de „natuurverschijnselen” beheerschen. Deze structuren, de gevormde materie, (de aardekiem is ongevormde, wordende materie, de akasha der theosofie) zijn het object der mechanisch denkende natuurwetenschap, die maar één causaliteit erkent, de *wisselwerking*, maar niet de *ontvouwning*, het „komen tot bestaan” der afzonderlijke feiten. Naarmate deze groei vordert openbaart zich krachtiger de tweede ontwikkelingswet, de *wisselwerking* der aldus ontstane natuurverschijnselen, die het vrije ontstaan van nieuwe verschijnselen in bepaalde banen (wordingsstructuren) dwingt. De „vrijheid” van de eerste groei gaat over in de „gebondenheid” van het volgroeide.

Maar deze gebondenheid is mét de verschijnselen zelf uit de eene oorsprong ontstaan en is de samenhang van dit onbegrensde geheel van verschijnselen dat uit de eene kiem is ontstaan, welke samenhang te beschrijven het doel is der „natuurwetenschap” van de aarde, terwijl de occulte materieleer der theosofie meer de ontstaanswijze van deze samenhang en hare ontplooiing uit de oerkiem, het akasha en hare hiërarchie van ethers onderzoekt („nederdaling in het stof van de Logos” zooals dat proces der stofwording heet in theosofisch jargon).

Naarmate het Geheel der verschijnselen en hunne samenhangen zich aldus in dit proces der stofwording fijner geleedt, naarmate dus de Dauerzustand in dit proces, de volstreekte mechanische samenhang, — dus de verstarring in de vorm van de scheppende Aardelogos — bereikt wordt, begint de uitzaaiing der levenskiemen, het ontstaan van het leven op aarde, tot welke veelheid van levende wezens het éene levende Wezen, dat de oorsprong was van onze aarde, zich verdeelt, om als de „groepziel” daarvan (4) de interindividuele „verwantschap” van die levende wezens te vormen. Als deze „wereld van levende wezens” staat de Aardelogos op uit de dood der zelf-mechanisering om de gevormde stof te „bezielen” en in zich terug te nemen, te verinnerlijken door de „ervaring”, die in dit lichaam van verschijnselen „aanpassing” wordt gevormd.

Aldus kiest de ziel der aarde woning in zijn zelfgeschapen omgeving, waarin het zich „incarneert” tot de „Boom des Levens”, de stam der levende wezens, waarvan de groeikrachten in bijzonderheden moeten worden onderzocht: het object der „phylogenetische ontwikkelingsmechanica, de occulte krachten van wat de theosofie de „wederopname van de vorm in het Leven” noemt en waarvan het gedetailleerde onderzoek nog nauwelijks begonnen is.

Hoè de aanpassing geschiedt, hoe zij in het geïndividualiseerde kiemplasma wordt herinnerd, tot een stamgeheugen, dat de verdere variatie regelt is een zaak van détailonderzoek, waartoe de vergelijkende plant- en dierkunde met de anthropologie het materiaal voorbereidt. (5)

4) Zie Erdmann. Leib und Seele.

5) Zie o. a. Semon. Die Mneme.

Interessant — en overeenkomstig de leer der analogie, die de grondgedachten tot één stelsel vereenigt — is het na te gaan hoe de ontogenese, (de groei van het enkele levende wezen) overeenkomstige wetten volgt. Ook hier onderscheidt de z.g. celleer reeds drie soorten plasma's, die functioneel verschillen: het kiemplasma of idioplasma dat Weissenman vooral onderzocht, waarin als „Intimstructur” (Driesch) de verdere groeistadiën in beginsel sluimeren; het somatisch plasma, (soma is lichaam) dat uit structuren bestaat, die met elkaar in wisselwerking staan, die in voortdurend „metabolisme” (Ruzicka) in opbouw en afbraak verkeerden, in permanente revolutie dus, en ten derde het neuroplasma, dat dit „metabolisme van het protoplasma” regelt, beheerscht en integreert tot de eenheid der idioplasmatische oorsprong, kortom de levenden samenhang der functies in doelmatige reacties waarborgt, zooals de ontwikkeling der levensboom in meer of min doelmatige aanpassingen bestaat. Deze zelf-regulatie van het individueele levende wezen is dus analoog aan de zelf-regulatie van de aardeziel die zijn weg zoekt in de omgeving door steeds hooger aangepaste vormen te scheppen en zooals in beide ook een geheugen werkt dat deze zelf-regulatie leidt.⁶⁾

⁶⁾ Litt. over phylogenetische ontwikkelings-mechanica vindt men uitvoerig in Roux's Archiv. für Entwicklungs-mechanica.

BOEKBESPREKING.

STUDENTENHAVER. — Uit het Amsterdamsch Studentenleven door TJEBO FRANKEN. (Amsterdam, SCHELTENS & GILTAY).

Wanneer men over een boek, ter recensie ingestuurd, reeds meerdere critieken gelezen heeft, en het in hoofdzaak met die besprekingen eens is, dan wordt het dikwijls moeilijk niet in herhalingen te vervallen. Men gevoelt een neiging om sommige zinnen uit gelezen recensies aan te halen, en te zeggen: zie, zoo denk ik er ook over. Maar van een recensent wordt gevraagd een volkomen onbevooroordeelde opinie over het te bespreken boek en dus in 't werk zich los te maken van door boekbeoordelingen gewekte indrukken en de zuivere persoonlijke meening van het voorliggend werk te geven. Ik zal trachten zulks te doen voor het bovengenoemde werkje, een verzameling losse schetsen, die ons blijkens de tweede titel een blik wenscht te doen slaan in het Amsterdamsch Studentenleven. Als men die blik heeft geslagen is men omtrent den Amsterdamschen student tot een opinie gekomen, die naar ik wil hopen onjuist is.

Is toch de indruk door Tjebbo Franken's boek gewekt wel juist, dan valt er weinig anders te doen, dan Amsterdam te beklagen, binnen hare muren eene zoo weinig aantrekkelijke verzameling studententypes te herbergen.

Niet omdat ze slecht of ploertig zijn, maar omdat er in die 21 schetsen die bijna uitsluitend personen behandelen, vrijwel geen een flinke kerel voorkomt, het zijn alle zwakkelingen, lummels of lammelingen. U ziet het geheel is niet bijster vleidend voor het karakterpeil der afgebeelde studententypes. Daarom wil ik hopen, dat de heer Franken in zijn poging om 't Amsterdamsch studentenleven te schetsen volkomen gefaald heeft, en slechts een scheve voorstelling heeft weten te geven.

Nu is 't mij meermalen voorgekomen dat de inhoud van een boek mij zeer antipathiek was, terwijl ik toch de wijze van uitbeelding, het litteraire in het boek bewonderde.

Maar ook in die richting kan de heer Franken, bij mij althans, op geen succes bogen. Ongetwijfeld zijn er zeer goed geschreven schetsjes onder, die ook blijk geven van werkelijke menschenkennis, maar 't wil mij voorkomen dat de schrijver al te weinig het kaf van het koren heeft weten te scheiden. Een deel van de stukken zijn indertijd in „Propria Cures” verschenen en waren toen ongetwijfeld een aanwinst voor dat tijdschrift. Ik ben er van overtuigd dat wanneer onze redactie voor dit weekblad de hand wist te leggen op iemand in staat om geregeld even vlot geschreven schetsjes in hare kolommen te publiceeren, alle lezers met graagte die stukken zouden lezen.

Maar wanneer men die stukken vereenigt en als geheel de wereld instuurt, dan moeten deze eendagsvlinders schitterend zijn als enkele van Heyerman's Falklandjes om een blijvende waarde te hebben.

Zoo als zij hier uitgegeven zijn, in een boek, kunnen deze schetsen na elkaar gelezen de aandacht niet bezighouden

en geven zij een zoo sterke indruk van ongelijkheid in 's schrijvers kunnen.

Voor enkele jaren hebben wij door de publicatie der „Rotte Blaren” een niet onaardige poging gezien om de na „Piet Paaltjes” in 't niet verzonken studentenpoëzy wat nieuw leven in te blazen, zoo zou ook „Studentenhaver” als een flauwe poging kunnen gelden om het genre van Klikspaan's Studentenproza meer modern te doen herleven.

Maar het groote verschil tusschen Klikspaan en Franken ligt erin, dat de eerste steeds zichzelf in uitbeeldingskracht blijft, terwijl de laatste, hoewel enkele malen heel goed, over 't algemeen beneden middelmatige spoorweglectuur blijft.

Van de 21 schetsen kunnen alleen „z'n Biecht, Iansander gang, 'n Knor en Kerstfeest” mij bekoren. Vooral in 't laatst genoemde geeft de schrijver blijk van 't goed doorvoelen van de droefheid eener eenzame menschenziel.

Een van de beste dingen van het boek is de omslagteekening van Hahn.

B. S.

PLANE VIR. Wat de jeugd van hare leiders verwachten mag, door C. L. TORLEY DUWEL.

Met zeer veel genoegen nam ik kennis van de inhoud dezer brochure, die ik geloof bij het publiek met gemengde gevoelens ontvangen zal worden. De schrijver neemt het zwaard voor de lichamelijke opvoeding op een wijze, die ons bijzonder aangenaam heeft aangedaan. Hier is geen wetenschappelijke beschouwing over toestanden, maar in krachtige, hier en daar schitterende stijl, waarvoor ik schrijver hierbij mijn eerbiedig saluut breng, schrijft hij voor ons neer ideeën over de mensch, die hij wil en over de doorslag-mensch van dezen tijd, die hij niet wil. Ook de Kerk ontspringt den dans niet.

Het oog gewend naar het oude Athene, vraagt de schrijver: „kan het Christendom, het catholicisme, zoo worden dat zij haar wezen, haar bestaan, niet alleen zoekt in mystieke duisternis maar kan het zich toonen in 't volle zonlicht der levensvreugde, kan de Kerk zich ontdoen van wanvoorstellingen als de voortdurende strijd van den geest tegen het vleesch, kan zij er toe besluiten de aarde als oord van hoogste geluk te proclameeren en het hiernamaals als een duister schimmenrijk te beschouwen . . .” en dan verder . . . „kan zij, kort gezegd, haar suikerwater voor slaven veranderen in Nektar voor heerschers?” dan wat verder lezen wij: „Wanneer Uw tempels ons te donker zijn al hebt gij, Protestanten, ze wit gekalkt, even wit als Uw gevloekte uitverkoren ziel, dan zullen wij die muren omhaleu en met hetzelfde marmer, dat gij durft stelen aan heiligdommen die aan Hera en Athene gewijd waren, zullen wij anderen bouwen, tempels van licht, leven en vrijheid, ten spijt van al wat gij bazeldet, omtrent ootmoed, vernerding en berouw”.

Dergelijke passages bevat deze brochure in overvloed en ze maken het lezen tot een genot, ook wil ik nog memoereeren een gedeelte uit de beschrijving van de studentrijmelaar . . . „Besluit voorloopig tot Sonnetten en laat de rijmwoorden U niet afschrikken! Perk is er ook gekomen. 't Beste recept dat er in de laatste 10 jaren verkregen is is 't volgend: meng op 5 deelen Perk, 1 deel Kloos en 2 deelen Heine, voor het aroma; eenige druppels Deysselextract zullen het geheel een krachtige substantie geven. Laat dit koken met Hegeliaansche vaardigheid, iet of wat fijngestampt Querido's universeel varkensvoeder zal het doen gisten, alsdan kunt ge vertrouwen dat uw koek met smaak in den lande zal genuttigd worden.

Ik zou door kunnen gaan met dat alles te citeeren wat ik met zoo'n bijzonder genoegen las, maar ik zou mijn taak als beoordelaar voorbijgaan. Ik wilde door deze aanhalingen de schrijver voor zich zelf laten spreken en voeg daar gaarne mijn warme aanbeveling bij, in de hoop, dat het lezen van deze regels menigeen zal doen besluiten zich dit zeer lezenswaard werkje aan te schaffen.

J.

Ontvangen Boeken:

TJEBO FRANKEN. STUDENTENHAVER. Uit 't Amsterdamsch studentenleven.

Uitgever: Scheltens en Giltay, Amsterdam

EMERSON. VERHEUG U TE LEVEN. Bloemlezing uit zijn werken, door Ds. IJ. D. Müller Massis.

Uitgever: Dalmeyer, Amsterdam.

L. A. VAUGHT. GELAATSKENNIS.

Uitgever: Dalmeyer, Amsterdam.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

Het Bestuur van „Laga” heeft zich als volgt samengesteld:

L. J. Polderman,	President.
J. F. Mouthaan,	Secretaris (N. Plantage 59).
C. L. C. van Kretschmar,	Thesaurier (Oude Delft 24).
C. Godefroy,	Commissaris, Vice-President.
J. Kouwer,	Commissaris, Vice-Secretaris.

—o—

APOLLO.

Het D. S. M. G. „Apollo” zal bij gelegenheid van zijn 60-jarig bestaan op Maandag 13 en Dinsdag 14 December 1909 een tweedaagsch muziekfeest geven, waarvan het programma als volgt is samengesteld:

Maandag 13 December:

Te 2 uur: Matinée in de Concertzaal van den Stads Doelen.

4½—5½ uur: Receptie door het Bestuur op de Societeit Phoenix.

Café Concert in de benedenzalen.

11 uur: Kroegjool.

Dinsdag 14 December:

Te 8 uur: Symphonie-Concert met welwillende medewerking van oud-leden. Soliste mej. Lien Schimmel uit Dordrecht (piano).

Het concert zal gevolgd worden door een Bal.

Corpsleden, niet-leden van Apollo, hebben toegang tot beide uitvoeringen tegen betaling van vijf gulden.

Zij, die wenschen deel te nemen aan het souper bij het bal op 14 December, worden verzocht dit zoo spoedig mogelijk op te geven aan den eerst-ondergeteekende.

Plaatsbespreking op vertoon der entreebewijzen in den Stads Doelen op 10 en 11 Dec. van 12—2 uur.

Namens het Bestuur,

G. H. VAN SENDEN, President.
F. J. M. GOSLINGS, Secretaris.

—o—

TECHNOLOGISCH GEZELSCHAP.

Algemeene Vergadering op Woensdag 15 December '09, 's avonds ten 8 ure, in het Logegebouw, Choorstraat 16a. Spreker: de heer W. L. Brocades Zaalberg, scheik. ing. Onderwerp: „J. J. Berzelius en zijn invloed op de Chemie van zijn tijd”.

—o—

WILLIAM FROUDE.

Excursie op Donderdag 16 December naar het turbine-stoomschip „Marylebone” van de Great Central Railway Company. Vertrek Delft 8 u. 47 min. Aankomst Rotterdam 9 u. 7 min. De hoogleeraar A. D. F. W. Lichtenbelt zal een inleiding geven tot dit bezoek op Dinsdag 14 December, half drie, in Zaal R aan de Verversdijk.

Deelnemers aan de excursie moeten vóór 14 December, vijf uur 's namiddags, teekenen op de lijst in Zaal 37.

Bibliotheek „Societeit Phoenix”.

NIEUW AANGESCHAFTE BOEKEN.

I. NEDERLANDSCH.

M. Scharren—Antink, — Sprotje.

—, — Sprotje heeft een dienst.

A. van Schendel, — De schoone jacht.

Joh. de Meester, — Lichte lijnen.

Fr. van Eeden, — De Idealisten of het beloofde Land.

Samuel Falkland, — Joep's wonderlijke Avonturen..

Jan Feith, — Het verhaal van den Dief.

Prof. Kokadorus, — Op het Amstelveld.

II. FRANSCH.

Le Comte de Gobineau, — Les Pléiades.

Louis Bertrand, — Pépète le Bien Aimé.

Henry Murger, — Le Pays Latin.

III. ENGELSC.

Baronesse Orczy, — The Elusive Pimpernel.

IV. DUIJSCH.

Hans von Wolzoge, — Die Edda.

V. LITTERATUURGESCHIEDENIS.

Dr. J. Prinsen J. Lz., — Multatuli en de Romantiek.

VIII. SOCIALE WETENSCHAPPEN EN ONDERWIJS.

Louis Liard, — L'Université de Paris.

Max Stirner, — Der Eindige und sein Eigenthum.

XII. PHILOSOPHIE EN GODSDIENST.

G. Kapteyn—Muysken, — Affirmatie. (Lijnen eener Levensbeschouwing).

XIV. BROCHURES.

E. Kempe, (Pro), } Tweeërlei Moraal.
Felix Ortt, (Contra) }

A G E N D A.

DELFT.

Dinsdag 14 December, 's avonds 8 uur, in de Waalsche Kerk: Lezing door Dr. A. H. de Hartog van Heemstede. Onderwerp: „Het Werelddoel”.

DEN HAAG.

Vrijdag 10 Dec. Ned. Tooneel: „De Weg der deftigheid”; 8 uur.

Zaterdag 11 Dec. Geb. v. K. en W. 3e Abonnementsconcert (serie B) van het Concertgebouworkest, onder leiding van François Rasse, solist Efreim Zimbalist (viool); 8 uur.

Fransche Opera: „Paillasse, Cavalleria rusticana”; 8 uur.

Zondag 12 Dec. Fransche Opera: „Le trouvère”; 8 uur.

Woensdag 15 Dec. Geb. v. K. en W. 3e Diligentia-concert met medewerking van het Residentieorkest onder leiding van mr. Henri Viotta; solist Aldo Antonietti; 8 uur.

Donderdag 16 Dec. Concert van E. Isaye; 8 uur.

Geb. v. K. en W. Uitvoering van de Wognummers; 8 u.

ROTTERDAM.

Vrijdag 10 Dec. Groote Schouw. Rotterd. Tooneelgez., „De Lelie”; 8 uur.

Zondag 12 Dec. Groote Schouw. Rotterd. Tooneelgezelschap: „Madame Sans-Gêne”; 8 uur.

Dinsdag 14 Dec. Geb. v. K. en W. Concert door de Wognummers; 8 uur.

 ADVERTENTIEN.

J. G. H. AHSMANN, 20, Wijnhaven 20.

Bericht de ontvangst der **NOUVEAUTE'S**
 Heeren Hoeden, Petten, Regenjassen, Parapluies, Chambre-Cloaks, Plaids, Handschoenen,
 Cachenez, Fantasie-Vesten, Dassen, Overhemden, Boorden, Manchetten.

Dr. JAEGER ONDERGOEDEREN van JANSEN & TILANUS, Frieseveen.
RUSSISCHE OVERSCHOENEN.

==== De nieuwe Portretten van ====

H. M. DE KONINGIN
met Prinses JULIANA

en van PRINSES JULIANA afzonderlijk zijn
 voorradig in verschillende formaten en prijzen

in

DEN TECHNISCHEN BOEKHANDEL

==== **J. WALTMAN Jr.** ====